

یادداشت رفع مسئولیت: تحلیل حاضر فقط برای اهداف معلوماتی بوده و جایگزینی برای مشوره حقوقی حرفه ای نیست. این تحلیل با بی طرفی، حسن نیت و با استفاده از معلوماتی که در زمان تهیه سند در دسترس نویسندگان آن قرار داشته، تهیه شده است. معلومات مندرج این سند ممکن بدون اطلاع قبلی تغییر کند و نمی توان کامل بودن یا صحت محتویات آن را تضمین کرد. ما به همه خوانندگان اکیداً توصیه می کنیم که برای هر مسئله حقوقی خاص با مشاور حقوقی متخصص در زمینه مشورت کنند.

تحلیل اسناد تقنینی

طرز العمل "نظام کنونی" درباره انسجام و تنظیم موسسات غیردولتی

I. عنوان سند

“طرز العمل نظام کنونی درباره انسجام و تنظیم موسسات غیردولتی”

II. مقدمه

1. **خلاصه و مفهوم:** این سند که در 22 اکتوبر 2022 توسط مقامات نظام کنونی صادر شد، چارچوب جامع برای انسجام و تنظیم فعالیت های موسسات داخلی و بین المللی غیر دولتی (NGO) در افغانستان ایجاد می کند. این طرز العمل برای درک اینکه موسسات غیردولتی دخیل در کارهای بشردوستانه و انکشافی، چگونه میتوانند فعالیت های خود را با اولویت ها و چارچوب قانونی تعیین شده از سوی نظام کنونی هماهنگ کنند، بسیار مهم است. این سند منعکس کننده استراتژی وسیع تر نظام کنونی در جهت اعمال کنترل بر موسسات غیر دولتی و همسو کردن آنها با تفسیر قوانین اسلامی و اصول حاکمیت است.
2. **مبنايقانونی:** مشروعیت و قابلیت اجرایی این سند برخاسته از صلاحیت های وزارت اقتصاد در نظام کنونی می باشد. این سند در چارچوب قانونی و اداری وسیع تر نظام کنونی عمل می کند که در آن به وزارت اقتصاد صلاحیت نظارت بر فعالیت های موسسات غیردولتی داده شده است. این وزارت مکلف است تا از تبعیت فعالیت های موسسات با اولویت های ملی و مقررات قانونی اطمینان حاصل کند. با این حال، این سند به هیچ سند تقنینی یا قانون خاصی استناد نمی نماید و به این دلیل سوالاتی در مورد جایگاه قانونی آن در یک چشم انداز وسیع تر مطرح میشود.

III. احکام مهم

1. **اهداف:** هدف این طرز العمل ایجاد یک محیط ساختاری و تنظیم شده برای موسسات غیردولتی است. این طرز العمل در صدد حصول اطمینان از شفافیت، پاسخگویی و مطابقت عملیات این موسسات با چارچوب های قانونی و شرعی نظام کنونی می باشد. این طرز العمل شامل تمرکز بر توزیع عادلانه کمک های بشردوستانه و اجرای موثر پروژه مطابق با معیارات نظام کنونی است.
2. **ساحه تطبیق:** محدوده این طرز العمل شامل تمام موسسات غیردولتی داخلی و خارجی فعال در داخل افغانستان، می باشد. این طرز العمل موسسات را موظف می کند تا با وزارت اقتصاد ثبت و جواز فعالیت دریافت کرده و گزارش دهی داشته باشد. چنین مکلفیتی عملاً آنها را تحت حیطه مقررات نظام کنونی قرار دهند. این شیوه که

این سند توسط سازمان انکشاف حقوقی بین المللی (IDLO) برای ابتکار عمل دیده بان حاکمیت قانون افغانستان (ARLO) تهیه شده است. برای کسب اطلاعات بیشتر در مورد ARLO، لطفاً به وب سایت ما به آدرس www.arlo.online مراجعه کنید.

یادداشت رفع مسئولیت: تحلیل حاضر فقط برای اهداف معلوماتی بوده و جایگزینی برای مشوره حقوقی حرفه ای نیست. این تحلیل با بی طرفی، حسن نیت و با استفاده از معلوماتی که در زمان تهیه سند در دسترس نویسندگان آن قرار داشته، تهیه شده است. معلومات مندرج این سند ممکن بدون اطلاع قبلی تغییر کند و نمی توان کامل بودن یا صحت محتویات آن را تضمین کرد. ما به همه خوانندگان اکیداً توصیه می کنیم که برای هر مسئله حقوقی خاص با مشاور حقوقی متخصص در زمینه مشورت کنند.

متمركز بر مدیریت موسسات غیردولتی می باشد، اراده نظام کنونی را برای نظارت و کنترل اساسی بر فعالیت های موسسات غیردولتی نشان میدهد.

3. تعریف اصطلاحات:

در حالی که این طرز العمل بخش اختصاصی برای تعاریفات ندارد، اما دانستن بعضی از اصطلاحات و کلمات اختصاری برای درک شرایط و مکلفیت های این سند بسیار مهم اند. اینجا بعضی از اصطلاحات کلیدی و کلمات اختصاری مورد استفاده در این طرز العمل شرح داده شده است:

- **موسسات**: این اصطلاح معمولاً به موسسات غیردولتی گفته می شود، اما در معنای وسیع تر، شامل موسسات یا نهادها بطور عوم می گردد.
- **تفاهم نامه**: موافقتنامه های رسمی میان موسسات غیر دولتی و مقامات سکتور که محدوده و شرایط پروژه ها را مشخص می کند.
- **ANDMA**: عبارت است از اداره ملی مبارزه با حوادث افغانستان (در حال حاضر دفتر وزیر دولت در امور مبارزه با حوادث طبیعی)، که در هماهنگی پروژه های کمک اضطراری و فوری نقش دارد.
- **آموزش های تخنیکی و مسلکی (اداره تعلیمات تخنیکی و مسلکی)**: اداره که مسئول پروژه های مربوط به آموزش های تخنیکی و مسلکی است.
- **اداره سکتوری**: ارگان های دولتی مخصوص سکتورهای مختلف مانند صحت، تعلیم و تربیه و غیره که موسسات غیردولتی باید پروژه های مرتبط را با آنها هماهنگ کنند.

4. حقوق و مکلفیت ها:

این طرز العمل برخی حقوق و مکلفیت های را برای موسسات غیردولتی ایجاد می کند که ذیلاً ذکر شده است:

حقوق موسسات غیردولتی

- 1) **اخذ جواز و حق ثبت**: طوریکه در ماده 4 صراحت یافته است، هر موسسه غیردولتی، داخلی یا بین المللی، دارای حق ذاتی برای ثبت و اخذ جواز فعالیت از طریق وزارت اقتصاد می باشد. این کار حق موسسات را در دستیابی به جایگاه قانونی و صلاحیت فعالیت در داخل افغانستان و بررسی عادلانه برنامه هایشان در مطابقت با رهنمودهای تعیین شده را تضمین می کند. اگرچه این کار حق دسترسی به رسمیت و مشروعیت عملیاتی را تسهیل می کند، اما تعهدی را نیز بر نهادهایی که علاقمند به مشارکت در امور انکشافی و تلاش های بشردوستانه افغانستان می باشند، تحمیل می کند.

این سند توسط سازمان انکشاف حقوقی بین المللی (IDLO) برای ابتکار عمل دیده بان حاکمیت قانون افغانستان (ARLO) تهیه شده است. برای کسب اطلاعات بیشتر در مورد ARLO، لطفاً به وب سایت ما به آدرس www.arlo.online مراجعه کنید.

یادداشت رفع مسئولیت: تحلیل حاضر فقط برای اهداف معلوماتی بوده و جایگزینی برای مشوره حقوقی حرفه ای نیست. این تحلیل با بی طرفی، حسن نیت و با استفاده از معلوماتی که در زمان تهیه سند در دسترس نویسندگان آن قرار داشته، تهیه شده است. معلومات مندرج این سند ممکن بدون اطلاع قبلی تغییر کند و نمی توان کامل بودن یا صحت محتویات آن را تضمین کرد. ما به همه خوانندگان اکیداً توصیه می کنیم که برای هر مسئله حقوقی خاص با مشاور حقوقی متخصص در زمینه مشورت کنند.

- (2) **حق تطبیق پروژه:** ماده 5 این طرز العمل به موسسات غیردولتی حق تطبیق پروژه ها در بخش های مختلف را می دهد. این کار آنها را قادر می سازد تا در ساحات مختلف انکشافی و کمک های بشردوستانه مشارکت کنند.
- (3) **حق انسجام پالیسی:** طبق ماده 5، موسسات غیر دولتی حق دارند که در فعالیت های مرتبط به هماهنگی در بخش پالیسی با تمویل کنندگان بین المللی و وزارت مالیه شرکت کنند. این امر مشارکت آنها را در پروسه های پالیسی سازی تسهیل می کند.
- (4) **حق تدارکات:** موسسات غیردولتی، بر اساس ماده 4، حق دارند اقلام مورد نیاز خود را از منابع داخلی تهیه کنند و در صورت نیاز می توانند به منابع خارجی متوسل شوند. این کار حق انعطاف پذیری عملیاتی و دسترسی به منابع را تضمین می کند.
- (5) **حق عملیاتی:** با رعایت مکلفیت های طرز العمل مندرج ماده 4، موسسات غیردولتی حق دارند فعالیت های خود را انجام دهند. این حق مستلزم رعایت رهنمودها و مقررات تعیین شده است.

مکلفیت های موسسات غیردولتی

- (1) **مکلفیت ثبت و اخذ جواز:** موسسات غیردولتی موظف اند طبق ماده 4 طرز العمل، نام خود را در وزارت اقتصاد ثبت و جواز فعالیت اخذ نمایند.
- (2) **تعهد به تنظیم و تطبیق پروژه:** موسسات غیردولتی باید پروژه ها را با مشوره اداره سکتوری مربوطه تنظیم و تطبیق کنند (ماده 4).
- (3) **تعهد به گزارش دهی شفاف:** موسسات موظف اند گزارش های تفصیلی بودجه، هزینه ها، برنامه ها، اهداف و نتایج را به وزارت اقتصاد ارائه کند (ماده 6).
- (4) **تعهد به عدم استخدام کارمندان منفک شده ای دولت:** موسسات مکلف اند کارمندان دولتی را که به دلیل غیبت یا جرم منفک شده اند به مدت دو سال استخدام نکنند (ماده 10).
- (5) **تعهد به هماهنگی و شریک سازی اطلاعات:** موسسات غیردولتی موظف اند سروی ها و پروژه ها را هماهنگ کرده و پروپوزل های اعطا شده را با اداره سکتوری شریک سازند (ماده 4).

این سند توسط سازمان انکشاف حقوقی بین المللی (IDLO) برای ابتکار عمل دیده بان حاکمیت قانون افغانستان (ARLO) تهیه شده است. برای کسب اطلاعات بیشتر در مورد ARLO، لطفاً به وب سایت ما به آدرس www.arlo.online مراجعه کنید.

یادداشت رفع مسئولیت: تحلیل حاضر فقط برای اهداف معلوماتی بوده و جایگزینی برای مشوره حقوقی حرفه ای نیست. این تحلیل با بی طرفی، حسن نیت و با استفاده از معلوماتی که در زمان تهیه سند در دسترس نویسندگان آن قرار داشته، تهیه شده است. معلومات مندرج این سند ممکن بدون اطلاع قبلی تغییر کند و نمی توان کامل بودن یا صحت محتویات آن را تضمین کرد. ما به همه خوانندگان اکیداً توصیه می کنیم که برای هر مسئله حقوقی خاص با مشاور حقوقی متخصص در زمینه مشورت کنند.

6) **مکلفیت حصول اطمینان از رعایت اصول داوطلبی:** موسسات غیردولتی باید از دادن پروژه ها به شرکت های مورد نظر حین داوطلبی خودداری کنند (ماده 4).

7) **الزام به شریک سازی اسناد پروژه:** موسسات غیردولتی موظف اند اسناد امضا شده پروژه را پس از تطبیق غرض ارزیابی و تائید با وزارت اقتصاد شریک سازند (ماده 4).

8) **مکلفیت به حفظ و نگهداری دیتابیس:** هر یک از ادارات سکتوری موظف به ایجاد دیتابیس برای موسسه غرض تنظیم درست امور می باشند (ماده 4).

9) **مکلفیت به اجتناب از استخدام کارمندان فعلی نظام کنونی (ماده 8):** موسسات غیردولتی موظف اند از استخدام کارمندان تخنیکی یا مسلکی فعلی نظام کنونی بدون توافق صریح خودداری کنند. هدف از این کار جلوگیری از تضاد منافع و تضمین انسجام عملیات در هر دو بخش دولتی و غیردولتی است.

10) **ممنوعیت استخدام کارمندانی که سمت های دولتی را ترک می کنند (ماده 9):** این طرز العمل تصریح می کند که موسسات غیردولتی نمی توانند افرادی را که بست های دولتی خود را بدون توافق ترک می کنند به مدت دو سال استخدام کنند. این محدودیت برای جلوگیری از تبدیل ناگهانی از دولت به سکتورهای غیردولتی و حفظ ثبات در وظایف دولتی طرح و ایجاد شده است.

11) **ممنوعیت استخدام کارمندان منفک شده ای دولتی (ماده 10):** کارمندان دولتی که به دلیل غیبت یا ارتکاب جرم از کار برکنار می شوند به مدت دو سال از استخدام در موسسات غیردولتی محروم می شوند. هدف این بند حفظ معیارات اخلاقی در خدمات عامه است. با این حال، فقدان جزئیات در مورد نوع جرم می تواند منجر به مجازات بیش از حد و احتمالاً غیر عادلانه برای جرایم جزئی شود. تعریف واضح تر از ماهیت و شدت جرایمی که مستلزم چنین محدودیت های می گردد سبب توسعه عدالت و مرتبط بودن جرم می شود.

5. چارچوب عملیاتی و پروسه انطباق

• **ثبت و اخذ جواز (ماده 4، بند 1):** موسسات غیردولتی باید خود را در وزارت اقتصاد ثبت نام کرده و جواز فعالیت اخذ کنند.

• **معرفی به ادارات سکتوری (ماده 4، بند 4):** موسسات غیردولتی باتوجه به نوع پروژه، توسط وزارت اقتصاد به اداره سکتوری مربوطه معرفی خواهند شد.

این سند توسط سازمان انکشاف حقوقی بین المللی (IDLO) برای ابتکار عمل دیده بان حاکمیت قانون افغانستان (ARLO) تهیه شده است. برای کسب اطلاعات بیشتر در مورد ARLO، لطفاً به وب سایت ما به آدرس www.arlo.online مراجعه کنید.

یادداشت رفع مسئولیت: تحلیل حاضر فقط برای اهداف معلوماتی بوده و جایگزینی برای مشوره حقوقی حرفه ای نیست. این تحلیل با بی طرفی، حسن نیت و با استفاده از معلوماتی که در زمان تهیه سند در دسترس نویسندگان آن قرار داشته، تهیه شده است. معلومات مندرج این سند ممکن بدون اطلاع قبلی تغییر کند و نمی توان کامل بودن یا صحت محتویات آن را تضمین کرد. ما به همه خوانندگان اکیداً توصیه می کنیم که برای هر مسئله حقوقی خاص با مشاور حقوقی متخصص در زمینه مشورت کنند.

- **امضای تفاهمنامه (MoU) (ماده 4، بند 8 و 9):** موسسات غیردولتی موظف اند تفاهم نامه ای را با اداره سکتوری مربوطه غرض تطبیق پروژه امضا کنند. اداره سکتوری باید مراحل تفاهم نامه را تکمیل و ظرف 15 روز کاری امضا کند. در شرایط اضطراری، کار می تواند بر اساس توافق با اداره سکتوری ادامه یابد.
- **تطبیق و هماهنگی پروژه (ماده 4، بند 5، 6 و 7):** موسسات غیردولتی باید سروی ها و پروژه ها را با مشورت و هماهنگی با اداره سکتوری تنظیم و تطبیق کنند. در صورت عدم توافق در مورد مکان های سروی یا شناسایی افراد شایسته، تلاش برای توافق دوجانبه با اولویت دهی نظر اداره سکتوری انجام می شود. پروژه های فوری و اضطراری با هماهنگی ارگان های سکتوری و اداره ملی مبارزه با حوادث طبیعی افغانستان (ANDMA) انتخاب و تطبیق می شوند.
- **نظارت و کنترل تطبیق پروژه (ماده 4، بند 12 و 19):** ادارات سکتوری مسئول نظارت و کنترل اجرای پروژه بر اساس تفاهم نامه می باشند. پس از تطبیق پروژه، موسسات غیردولتی و ادارات سکتوری باید اسناد پروژه امضا شده را برای ارزیابی و تأیید با وزارت اقتصاد شریک سازند.
- **مکانیزم گزارش دهی (ماده 6):** موسسات غیردولتی باید گزارش بودجه، هزینه ها، برنامه ها، اهداف و نتایج خود را به صورت سالانه و ربعوار به وزارت اقتصاد ارائه کنند. گزارش های مربوط به اجرای پروژه و توزیع کمک های بشردوستانه باید پس از تأیید توسط اداره سکتوری مربوطه ارائه شود.
- **مکانیزم های تحویل پروژه (ماده 7):** پس از تکمیل پروژه ها، اداره سکتوری ذیربط باید پروژه را به طور رسمی از موسسه تطبیق کننده تسلیمی گرفته به وزارت اقتصاد گزارش آن را ارائه دهد و از تضمین تخنیکی تفاهم نامه یا تطبیق قرارداد اطمینان حاصل کند.
- **محدودیت های تدارکات (ماده 4، بند 17):** موسسات غیردولتی باید اقلام، اجناس و مواد ضروری را عمدتاً از منابع داخلی تهیه کنند و تنها در صورتی که اقلام در داخل کشور در دسترس نباشد به منابع خارجی متوسل شوند.
- **مکانیزم های انسجام و هماهنگی:** موسسات غیردولتی موظف به همکاری نزدیک با ادارات سکتوری مربوطه می باشند. این مشارکت برای اطمینان از هماهنگی پروژه های موسسات غیردولتی با اولویت های نظام کنونی طرح و مدنظر گرفته شده است. با این حال، این کار موسسات غیردولتی

این سند توسط سازمان انکشاف حقوقی بین المللی (IDLO) برای ابتکار عمل دیده بان حاکمیت قانون افغانستان (ARLO) تهیه

شده است. برای کسب اطلاعات بیشتر در مورد ARLO، لطفاً به وب سایت ما به آدرس www.arlo.online مراجعه کنید.

یادداشت رفع مسئولیت: تحلیل حاضر فقط برای اهداف معلوماتی بوده و جایگزینی برای مشوره حقوقی حرفه ای نیست. این تحلیل با بی طرفی، حسن نیت و با استفاده از معلوماتی که در زمان تهیه سند در دسترس نویسندگان آن قرار داشته، تهیه شده است. معلومات مندرج این سند ممکن بدون اطلاع قبلی تغییر کند و نمی توان کامل بودن یا صحت محتویات آن را تضمین کرد. ما به همه خوانندگان اکیداً توصیه می کنیم که برای هر مسئله حقوقی خاص با مشاور حقوقی متخصص در زمینه مشورت کنند.

را در موقعیتی قرار می دهد که ممکن مجبور شوند مسیرهای پیچیده اداری را طی کنند و احتمالاً در استقلال عملیاتی خود با محدودیت مواجه شوند.

- **مکانیزم گزارش دهی:** یک مکانیزم گزارش دهی دقیق، موسسات غیردولتی را ملزم می کند تا گزارش های مفصل در مورد بودجه، هزینه ها و نتایج پروژه های خود ارائه دهند. این سطح از بررسی، در حالی که شفافیت را تضمین می کند، می تواند به طور احتمالی بار اداری را بر موسسات غیردولتی اضافه کند و بر موثریت و پاسخگویی آنها تأثیر بگذارد.

IV. تاثیرات

1. تاثیرات مثبت:

- این طرز العمل می تواند از طریق ارائه یک چارچوب نظارتی واضح منجر به فعالیت های ساختاریافته ای موسسات غیردولتی شود. این ساختار می تواند موثریت و سودمندی توزیع کمک های بشردوستانه و اجرای پروژه را افزایش دهد.
- افزایش نظارت ممکن است منجر به افزایش پاسخگویی و شفافیت در فعالیت موسسات غیردولتی شود و فعالیت های آنها را با الگوی حکومتی و اولویت های نظام کنونی هماهنگ کند.

2. تاثیرات منفی:

- کنترل های نظارتی بیش از حد ممکن است در انعطاف پذیری عملیاتی موسسات غیردولتی، مخصوصاً پاسخگویی به نیازمندیهای بشردوستانه اضطراری و پویا اختلال ایجاد کند. این کار می تواند در شرایط بحرانی منجر به تاخیر و کاهش موثریت شود.
- مجموعه استعدادهای موجود در موسسات غیردولتی می تواند با محدودیت های شغلی محدود شود و احتمالاً بر کیفیت کار بشردوستانه و انکشافی تأثیر بگذارد.

V. نگرانی ها

در بررسی "طرز العمل نظام کنونی درباره انسجام و تنظیم موسسات غیردولتی"، چندین مورد نگرانی و خلاء به نظر میرسد:

- **ضرورت به تعریف ها و معیارهای بهتر:** تعریف ها و معیارهای دقیق تر میتواند سبب بهبود این طرز العمل گردد. این امر به موسسات غیردولتی در درک و رعایت مکلفیت های ارزیابی پروژه، توزیع عادلانه کمک ها و انطباق با مقررات نظام کنونی کمک می کند.

این سند توسط سازمان انکشاف حقوقی بین المللی (IDLO) برای ابتکار عمل دیده بان حاکمیت قانون افغانستان (ARLO) تهیه شده است. برای کسب اطلاعات بیشتر در مورد ARLO، لطفاً به وب سایت ما به آدرس www.arlo.online مراجعه کنید.

یادداشت رفع مسئولیت: تحلیل حاضر فقط برای اهداف معلوماتی بوده و جایگزینی برای مشوره حقوقی حرفه ای نیست. این تحلیل با بی طرفی، حسن نیت و با استفاده از معلوماتی که در زمان تهیه سند در دسترس نویسندگان آن قرار داشته، تهیه شده است. معلومات مندرج این سند ممکن بدون اطلاع قبلی تغییر کند و نمی توان کامل بودن یا صحت محتویات آن را تضمین کرد. ما به همه خوانندگان اکیداً توصیه می کنیم که برای هر مسئله حقوقی خاص با مشاور حقوقی متخصص در زمینه مشورت کنند.

- **انعطاف پذیری در فعالیت مقابل کنترل نظارتی:** چارچوب نظارتی فعلی ممکن است بر توانایی موسسات غیردولتی غرض پاسخگویی سریع و مؤثر به نیازمندیهای بشردوستانه تأثیر بگذارد. به نظر می رسد نیاز است تا تعادلی وجود داشته باشد که هم از پاسخگویی و هم از سرعت فعالیت حمایت کند.
- **مشارکت ذینفعان:** مشارکت موسسات غیر دولتی در بهبود و اصلاح این طرزالعمل ها محدود به نظر می رسد. همکاری بیشتر می تواند به اجرای موثرتر و درک متقابل میان نظام کنونی و جامعه مدنی منجر شود.
- **چارچوب نظارت و ارزیابی:** این طرزالعمل فاقد مکانیزم جامع برای نظارت و ارزیابی تأثیرگذار بر فعالیت موسسات غیردولتی است. داشتن یک چارچوب مؤثر می تواند تضمین کند که اهداف بدون فشار بیش از حد بر موسسات غیردولتی بدست میاید.

VI. پیشنهادات

در حالی که هدف این احکام رسیدگی به نگرانی های واقعی در نظام کنونی و تعامل با جامعه مدنی است، اما چالش های احتمالی را نیز به همراه دارد:

1. **کاهش انعطاف پذیری در مدیریت منابع بشری:** این محدودیت ها می تواند توانایی موسسات غیردولتی را در استخدام متخصصین با تجربه و ماهر، مخصوصاً آنهایی که تجربه دولتی دارند و می توانند نظریات ارزشمند ارائه دهند، محدود کند.
2. **از بین بردن استعدادهای بالقوه:** قوانین سختگیرانه ممکن است متخصصین ماهر را به دلیل محدودیت های محسوس در فرصت های شغلی آینده از پیوستن به سکتور دولتی منصرف کند.
3. **اتخاذ شیوه متعادل:** اتخاذ یک شیوه متعادل تر ممکن است سودمند باشد. در حالی که جلوگیری از تضاد منافع مهم است، باید مسیری برای تبدیلی متخصصین ماهر میان دولت و سکتورهای غیردولتی به اساس مکانیزم های تنظیم شده و شفاف وجود داشته باشد.
4. **شیوه های استخدام اخلاقی:** شیوه های استخدام اخلاقی باید ترویج شوند و اطمینان حاصل شود که افرادی که سکتور دولتی را به هدف موسسات غیردولتی ترک می کنند، این کار را به گونه ای انجام می دهند که به مسئولیت های دولتی آنها احترام گذاشته و از تضاد منافع اجتناب شود.
5. **نظارت بیشتر:** تطبیق یک سیستم نظارتی قوی برای نظارت بر این تبدیلی ها می تواند از انطباق با مقررات و در عین حال حفظ جریان تخصص میان سکتورها اطمینان حاصل کند.

این سند توسط سازمان انکشاف حقوقی بین المللی (IDLO) برای ابتکار عمل دیده بان حاکمیت قانون افغانستان (ARLO) تهیه شده است. برای کسب اطلاعات بیشتر در مورد ARLO، لطفاً به وب سایت ما به آدرس www.arlo.online مراجعه کنید.

یادداشت رفع مسئولیت: تحلیل حاضر فقط برای اهداف معلوماتی بوده و جایگزینی برای مشوره حقوقی حرفه ای نیست. این تحلیل با بی طرفی، حسن نیت و با استفاده از معلوماتی که در زمان تهیه سند در دسترس نویسندگان آن قرار داشته، تهیه شده است. معلومات مندرج این سند ممکن بدون اطلاع قبلی تغییر کند و نمی توان کامل بودن یا صحت محتویات آن را تضمین کرد. ما به همه خوانندگان اکیداً توصیه می کنیم که برای هر مسئله حقوقی خاص با مشاور حقوقی متخصص در زمینه مشورت کنند.

6. **شرح بیشتر برای وضاحت بیشتر:** ارایه تعریف های بیشتر در طرز العمل مخصوصاً تعریف بیشتر اصطلاحات دارای محتوای وسیع تر مانند "جرم" مرتبط با محدودیت های شغلی میتواند مفید باشد. ارائه توضیحات مفصل می تواند به اطمینان از یک تفسیر متعادل و منصفانه کمک کند، و به این اساس از اجرای بیش از حد اعمال سختگیرانه که ممکن است با روح مورد نظر طرز العمل مطابقت نداشته باشد، اجتناب شود. این شیوه می تواند به اجرای عادلانه تر قوانین، در مطابقت با معیارهای قانونی و ملاحظات اخلاقی کمک کند.

7. **همکاری با نمایندگان موسسات غیردولتی:** مشارکت نمایندگان موسسات غیردولتی در تهیه مسوده مقررات می تواند مفید باشد و عملی بودن و ارتباط پالیسی ها را با نیازمندیهای عملیاتی موسسات غیردولتی و اهداف استراتژیک نظام کنونی افزایش دهد. این شیوه باعث توسعه یک محیط نظارتی برای تلاش های مؤثر بشردوستانه و انکشافی می شود.

VII. نتیجه گیری

"طرز العمل نظام کنونی در مورد انسجام و تنظیم موسسات غیردولتی" چارچوب نظارتی را برای موسسات غیر دولتی فعال در افغانستان معرفی می کند. این سند تعهدات و محدودیت های مختلف را به هدف تنظیم فعالیت های موسسات غیردولتی با ساختار حاکمیتی نظام کنونی ترسیم می کند. این طرز العمل موسسات را مکلف به حفظ، هماهنگی با ارگان های دولتی و اجرای شیوه های خاص استخدام می سازد که منعکس کننده شیوه کاری نظام کنونی برای نظارت بر موسسات غیر دولتی می باشد. این طرز العمل در حالی که شامل رهنمودهای واضح عملیاتی می باشد، همچنین نگرانی هایی را در مورد محدودیت های احتمالی به ارتباط استقلالیت موسسات غیر دولتی و تأثیر بیشتر بر تلاش های بشردوستانه ایجاد می کند. موثریت این طرز العمل به اجرای عملی آن و میزان تعادل میان اهداف نظارتی و نیازمندیهای عملیاتی موسسات غیردولتی بستگی دارد. تأثیر این طرز العمل بر موسسات غیردولتی در افغانستان مشروط به نحوه استفاده و روابط رو به انکشاف میان نظام کنونی و موسسات جامعه مدنی می باشد.

VIII. منابع

برای محتوای اضافی در مورد قوانین مرتبط، لطفاً به منابع ذیل در وب سایت دیدبان حاکمیت قانون افغانستان (ARLO) مراجعه کنید:

- **متحدالمال وزارت امور خارجه در مورد رهنمودهای تطبیق پروژۀ صحتی** مورخ 09 سپتامبر 2023: این متحدالمال که توسط وزارت امور خارجه نظام کنونی صادر شده است، رهنمودهای وزارت صحت عامه را به موسسات ملل متحد و

این سند توسط سازمان انکشاف حقوقی بین المللی (IDLO) برای ابتکار عمل دیده بان حاکمیت قانون افغانستان (ARLO) تهیه شده است. برای کسب اطلاعات بیشتر در مورد ARLO، لطفاً به وب سایت ما به آدرس www.arlo.online مراجعه کنید.

یادداشت رفع مسئولیت: تحلیل حاضر فقط برای اهداف معلوماتی بوده و جایگزینی برای مشوره حقوقی حرفه ای نیست. این تحلیل با بی طرفی، حسن نیت و با استفاده از معلوماتی که در زمان تهیه سند در دسترس نویسندگان آن قرار داشته، تهیه شده است. معلومات مندرج این سند ممکن بدون اطلاع قبلی تغییر کند و نمی توان کامل بودن یا صحت محتویات آن را تضمین کرد. ما به همه خوانندگان اکیداً توصیه می کنیم که برای هر مسئله حقوقی خاص با مشاور حقوقی متخصص در زمینه مشورت کنند.

موسسات بین المللی موجود در افغانستان ابلاغ می نماید. این دستور که از 30 اگست 2023 لازم الاجرا است، رهنمودهای را برای پروژه های مرتبط با صحت، از جمله ممنوعیت پرداخت نقدی به مریضان توسط کارمندان و محدودیت های بازدید کارمندان با افراد ملکی در مجاورت سایت های پروژه، تعیین می کند. هدف این رهنمودها اطمینان از رعایت و انطباق با پروتکل های خاص در طول اجرای پروژه، با تاکید بر اهمیت شفافیت و پاسخگویی در عملیات پروژه های صحتی می باشد. این متحدالامال برای موسسات بین المللی دخیل در پروژه های صحتی در افغانستان ضروری است و بر لزوم مطابقت با معیارات عملیاتی و سلوکی تعیین شده تاکید می کند.

- **رهنمود معاونت مالی و انسجام وزارت مالیه درباره منع کار زنان در موسسات غیردولتی**، مورخ 24 دسامبر 2022: این رهنمود که از سوی وزارت اقتصاد نظام کنونی صادر شده است، تمام موسسات غیردولتی ملی و بین المللی را موظف می نماید تا وظایف کارمندان اناث خود را معلق نمایند. این رهنمود جهت رسیدگی به نگرانی های مربوط به عدم رعایت حجاب اسلامی و قوانین وضع شده توسط نظام کنونی از سوی زنان شاغل در این موسسات صادر گردیده است. وزارت اقتصاد به عنوان نهاد هماهنگ کننده فعالیت های موسسات غیردولتی بر نقش خود در اجرای قوانین و مقررات تاکید کرد. عدم رعایت این رهنمود می تواند منجر به لغو جواز فعالیت موسسه غیردولتی شود. این رهنمود برای درک محدودیت های عملیاتی که موسسات غیردولتی در آن زمان با آن مواجه بودند، مخصوصاً از نقطه نظر پالیسی های قوای بشری راجع به جنسیت در نظام کنونی افغانستان، مهم و حیاتی بود. این رهنمود منعکس کننده محیط قانونی و نظارتی بیشتر می باشد که بر فعالیت های موسسات غیردولتی در کشور تأثیر می گذارد.
- **مکتوب توقف پروپوزل ها و ارایه پیشنهادات درباره پروژه های غیر ضروری (آگاهی دهی عامه)** که توسط وزارت اقتصاد نظام کنونی در افغانستان صادر شده است، تغییر جهت قابل ملاحظه ای فعالیت های تمویل کنندگان و موسسات غیردولتی را الزامی می کند. بر اساس رهنمود شماره 17، موسسات، از جمله نهادهای بین المللی، باید تمرکز خود را از آگاهی دهی عامه، حمایت، توسعه صلح، و حل منازعات به کمک های بشردوستانه ضروری و توسعه زیربناها ها تغییر دهند. این پالیسی که بر اساس طرز العمل هماهنگی و انسجام موسسات غیردولتی (2022) و مشخصاً تحت نظر وزارت اقتصاد می باشد، بر تمام موسسات ملی و بین المللی در افغانستان تطبیق می شود. هدف اصلی این مکتوب تحکیم ثبات در جامعه و تضمین تخصیص موثر منابع است که در درجه اول بر پروژه های آینده، بدون تأثیرگذاری معطوف به ماسبق بر پروژه های جاری، تأثیر می گذارد. این رهنمود برای جهت دهی عملیات و اولویت های موسسات غیردولتی در داخل افغانستان، طوریکه توسط وزارت اقتصاد نظام کنونی تعیین شده است، بسیار حایز اهمیت است.

این سند توسط سازمان انکشاف حقوقی بین المللی (IDLO) برای ابتکار عمل دیده بان حاکمیت قانون افغانستان (ARLO) تهیه شده است. برای کسب اطلاعات بیشتر در مورد ARLO، لطفاً به وب سایت ما به آدرس www.arlo.online مراجعه کنید.